

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopis naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rekopis naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rekopis se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priležiti poštne znamke.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krona.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakekrat.

Leto XXXII.

Celovec, 29. listopada 1913.

Št. 48.

Zoper sistem in sedanjo vlado.

(Govor g. posl. Grafenauerja v državnem zboru dne 12. novembra 1913.)

Vlada je na Češkem na pritisk Nemcev s cesarskim patentom odpravila ustavo in izročila deželno upravo nalašč v ta namen imenovani deželni upravni komisiji. Ker je vlada s tem prelomila ustavo, so češki poslanci interpelirali v državnem zboru ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Ta je v svojem odgovoru na interpelacijo skušal postopanje vlade opravičiti. Čehi so nato zahtevali debato o Stürgkhovem odgovoru. Nemcem je bilo to zelo neljubo in so se branili, toda pri poimenskem glasovanju se je pokazalo, da so Nemci v manjšini. Za otvorenje debate je bilo 202, proti pa le 186 glasov. Proti predlogu so glasovali: Nemški »Nationalverband«, krščanski socialci, nemški socialni demokrati in nekaj Poljakov. Za predlog, ki je dobil večino, so pa glasovali slovanski poslanci, slovanski socialni demokrati in Italijani. Ta poraz je Nemce silno jezil. Pri debati je prišel do besede tudi zastopnik »Hrvatsko-slovenskega kluba« g. posl. Grafenauer, ki je svojo nalogo sijajno rešil. Po stenografičnem zapisniku je govoril sledeče:

Nezmožnost vlade.

Govornik začne v slovenskem jeziku in nadaljuje nemško.

Visoka zbornica! Ko smo poletno zasedanje končali v vsej naglici in se podali na sitne počitnice, je vladala obljubila, da bo med tem časom uravnala jezikovno vprašanje na Češkem in spravila v poljsko-rusinski spor jasnost.

Malopozno je vlada potem sklicala državni zbor, pa kljub temu nobene od teh obljub ni izpolnila. Kakor pogostokrat se je

vlada tudi pri teh dveh zagovorih (obljubah) zagovorila. (Veselost.) To je ravno podedovani greh vsake avstrijske vlade, da se pri obljubah zagovori in si zavoljotega sprotuje. To je njena posebnost in ena njenih zaslug. Vladna navada je: Mnogo obljubiti in ničesar izpolniti.

Vlada se za nasprotja v Galiciji ni nič brigala, in zato so ta nasprotstva še vedno enako velika; na Češkem pa se je vlada pregrešila zoper zakon in je sijajno prelomila ustavo. (Prav res!)

Tako daleč smo torej prišli v Avstriji, da je brezvolja vlade postala — zakon; saj o kaki volji vlade ni govoriti, ker je sploh nima, da bi uredila zamotane razmere pri sebi in še manj v raznih deželah.

Neumnost bi bila, če se izrazim prizanesljivo, ako bi hoteli od sedanjih svetovalcev krone zahtevati le še odsev pravice, ker so povečini doma v kraju, kjer se ničesar novega ne pripeti. Ovce strižejo, napravljajo navadne tržne cene, pravici iztikajo oči in pustijo vladati ljubega gospoda nadboga. (Veselost.)

Ta gospod nadbog je nemški »Volksrat« (Čujte), ta zadruga avstrijskih grobokopov, pri kateri opravlja večina c. kr. ekselenc kot izvršilni organi zadovoljno službo. (Odobranje.) To je druga prednost naše vlade, prednost, ki jo v bogati meri občutimo predvsem Jugoslovani in ki skriva v sebi najnevarnejše posledice za državo. (Prav res!)

»Nationalverband« vlada.

Visoka zbornica. Nadaljna prednost naše vlade in sicer prednost evropskega pomena je ta, da naša vlada ne zna voditi državne ladje, ampak se skriva v kabinah in v viharjih časih prepušča krmilo ladje zavsem edinozveličavni nemškonacionalni ljudski stranki, ki je svojemu delovanju zarisala zelo severni kurz in katere srce je v Berlinu, katere jezik je na Dunaju, katere

roke in noge so v Budimpešti in katere nos je v Trstu napravil svoje delavnice. (Odobranje.)

K temu pride še nevarna okolščina na kopnem, da nemška ljudska stranka, ki se v čisti nemščini imenuje »Nationalverband«, boleha na slepoti za barve in zavoljotega opravlja svojo izvršilno in upravno železniško službo na progi Berlin—Trst za Avstrijo skrajno slabo, četudi zelo drago, in jaz zagotavljam to stranko, da jo bojo ob Jadranskem morju vrgli slovanski mornarji s krova v morje, kar je ta stranka že davno zaslužila zavoljo svoje brezobzirnosti in poželjivosti na vseh poljih javnega življenja, zoper vsako osebo, ki ni noben vrag, in zoper vsak naraven gibljaj in zakonito stremjenje slovanskega naroda. Pride dan plačila in sladko bo maščevanje!

Ne za Češko, za Koroško upravno komisijo!

Vlada je na Češkem, kakor se izgovarja, odpravila avtonomno ustavo zavoljo finančnih in kulturnih nevarnosti, v deželi, ki je, četudi zadolžena, vendar tudi zmožna kaj storiti in plačati; v deželi, v primeri s katero so druge dežele z malimi izjemami pravi dojenčki. Če ima vlada pravico, vladati z upravnimi komisijami, potem bi imela nedotakljivo pravico, začeti s takim režimom na Koroškem, v kateri deželi zgoraj omenjene nevarnosti res v celem obsegu obstojijo (živahno pritrjevanje), ker rešitev jezikovnega vprašanja pri oblastih ni češko, ampak državno vprašanje. (Tako je!)

Vladna akcija — nesrečna.

Vladna akcija na Češkem se mi zdi podobna popolnoma ponesrečeni agrarni operaciji. Prostor, kjer imajo avstrijski narodi, recimo, pašno pravico, je država. Država služi, narodi so gospodarji. Kako bi vendar izgledala resnična agrarna operacija in kako naj bi jo označili, če bi, namesto da bi jo izvedli v celem obsegu, iz kompleksa iz-

Podlistek.

Gospod Štuc in njegov bik.

(Koroška povest. Priobčil dr. L. Lénard.)

Gospod okrajni glavar je sporočil župnemu uradu v Brezovem grabnu suho in resno:

— Pojutrišnjem pridem v Brezov graben deliti nagrado občinskim bikom in pri tej priliki stopim tudi v farovž, da na podlagi patentov cesarja Jožefa II. pregledam notranje cerkvene zadeve.

Gospod župnik Pohlevenšček se je ustrašil:

— Kaj, če bi gospod okrajni glavar na podlagi patentov Jožefa II. začel preiskavati, če se pokopavajo mrliči v solnatih žakljih mestu v lesenih trugah? Saj je zapovedal Jožef II., da morajo pokopavati mrliče v solnatih žakljih, a v Brezovem grabnu se to ni nikdar izvrševalo. Morda bo pa preiskaval, koliko sveč gori na oltarju ali kolikokrat pridiguje župnik o stavljenju koz.

— A kaj, če bi gospod okrajni glavar segel še nekoliko bolj nazaj ter se prijel »peinliche Halsgerichtsordnung« cesarja Karola Petega? —

A še bolj, kot v farovžu, je zavladala skrb in nemirno pričakovanje po živinskih hlevih občine Brezov graben, kjer so doslej biki uživali tako tiho in mirno življenje.

Bikom, ki se izkažejo, da so vredni, bo visoka oblast delila nagrade za vestno in točno izvrševanje službenih dolžnosti!

Določenega dne so res prišli gospodje od komisije in z njimi okrajni glavar, a posestniki so pripeljali drug za drugim lepo rejene in osnažene bike, da se izkažejo pred komisijo. V Brezovem grabnu živi pa posestnik, Štuc po imenu, ki ima bika pristne pincgavske pasme, kateri si je pridobil že mnogo zaslug za povzdigo živinoreje v celem okraju. Razume se, da je tudi gospod Štuc pripeljal svojega bika pred komisijo.

Gospod okrajni glavar so hodili semtertje pred hišo in po dvorišču, kadili nemške cigare in se večkrat spustili v pogovor z žandarjem Debeljakom, ki je tudi prišel, kot se spodobi, k bikovski slavnosti predstavljat državni varnostni sistem.

Kraj je miren, potepuhov ni, ciganov tudi ne, fantje se tudi več ne pretepajo ob žegnanjih, »Bauernschrecka« še ni blizu, vino po gostilnah je kislo in drago, sveže pivo se dobi samo ob nedeljah — z eno: Debeljakova služba bi bila silno pusta, ako bi ne bila slučajno zašla tudi v ta odlegli kot, ki se imenuje »Brezov graben«, politika, kateri mora varnostna oblast posvečati svojo pozornost. Prišel je celo na sled srbofilski agitaciji, ki je peljala v farovž in žandar je pokazal okrajnemu glavarju očividni dokaz: bel listič papirja, na katerem naznanja župnik posestniku, trgovcu in krčmarju

Schtschetini, naj pošlje v farovž dva kilograma mesa. Dotični trgovec je bil doma iz Žirov na Kranjskem in se je šele pred leti preselil na Koroško. Na gori omenjenem lističu je pa pisal gospod župnik njegovo ime: Ščatina, namesto Schtschetina.

— Kaj pomenita ti kljukici nad besedo? — vprašal je glavar žandarja ter naredil skrivnostni obraz.

Žandar Debeljak je že hotel nekaj odgovoriti in je odprl usta. V zadnjem trenutku se je pa spomnil, da tukaj, v popolnoma slovenskem okraju ne sme znati nobene slovenske besede ter je samo spoštljivo skomizgnil z ramo. Slednjič se je pa glavar z roko udaril po glavi:

— Že vem! Srbski minister se piše »Pašič«, istotako s kljukicami nad besedo. Torej morajo kljukice biti skrivno znamenje srbske agitacije. Naročil je torej žandarju, naj skrbno pazi na farovž, če ne izhaja iz njega srbska agitacija. Pa na »Bauernschrecka« naj tudi ne pozabi ter naj skrbno pazi po oštarijah, in, če bo kdo izmed pivcev omenil, da je kje zagledal zver ali našel njeno »potico«, naj to nemudoma naznani okrajnemu glavarstvu.

Tako je reševal gospod glavar vse obenem: cerkvene zadeve, avstrijski patrijotizem, bikovski slavnosti in vprašanje o »Bauernschrecku«.

Informiral se je tudi pri žandarju v zadevi bikov, ki so čakali na nagrade.

(Dalje sledi.)

ločili le eno parcelo in bi na njej tako uravnali pašno pravico dveh soupravičencev, da bi ne bil oškodovan tisti, ki je že itak varovan? Taka agrarna operacija bi pomenila konec, uničenje slabjšega. Tako nekoliko zgodbe bo znal gotovo tudi naš gospod ministrski predsednik. Saj upuštevava besede, ki jih je govoril Kristus k sv. Petru: Simon, Simon, satan vas je izprosil, da bi vas presejal kot pšenico. Jaz pa sem molil za tebe, do tvoja vera ne neha, in če boš ti utrjen, utrdi tudi svoje brate! Njega ekselencija gospod ministrski predsednik je v kompaniji z gospodom pl. Hochenburgerjem pristavil: na Češkem! (Veselost.) Drugi bratci v južnih deželah monarhije se zdijo tema dvema gospodom kapacitetama itak dovolj trdni, da si morejo lastiti pašno pravico slabjšega; utrditi je treba le bratce na Češkem. Zato je po vsem mojem globokem prepričanju začela sedanja vlada poravnavati jezikovno vprašanje najprej na Češkem, ker se čuti varno, da jezikovnega vprašanja na jugu ni treba več uravnati, ker je nemški element, četudi ne v vseh deželah močan, pa vendar gospoduje in bo ostal, dokler se Jugoslovani ne bomo spametovali in izpregledali, da smo mi gospodje v svoji deželi. (Pritrjevanje.)

Sprava za nemško nadvlado.

Gospodje! Iz odgovora na interpelacijo govori zmaga nesreče. Vlada s spravo na Češkem ni imela sreče; pa tudi ni mogla imeti sreče, ker so njena prizadevanja, doseči spravo, le navidezna. V resnici se gre pri takih akcijah tako vladi kakor i nemškimi strankam le za to, da si nemško nadvlado v Avstriji postavno zagotovijo. (Tako je! Saj je ista že od cesarja Jožefa dobe za ta narod v načrtu, od l. 1866. pa se v škodo monarhije prakticira in naj dobi sedaj le še zakonito obleko. Za to gre, gospodje, v resnici pri uravnavi jezikovnega vprašanja na Češkem in v Avstriji sploh.)

Najboljši dokaz za to mojo trditev so jezikovne razmere pri oblastih v čisto ali pa deloma slovanskih deželah monarhije, v katerih sta neumnost vlad in nemškonacionalna prevzetnost za nadvlado Nemcev pokopale že mnogo milijonov.

Zoper te zares škandalozne razmere so se poklicane osebe v deželnih zborih posameznih kronovin kakor tudi tukaj v visoki zbornici z vsemi dopuščenimi parlamentarnimi sredstvi postavile po robu.

Avstrijski resortni planeti so bili o teh nevednih jezikovnih razmerah v teh deželah, ki stavijo monarhijo v albansko paralelo, obveščeni po peticijah, interpelacijah, deputacijah, pismeno in ustmeno.

Izpremenilo se pa na teh razmerah še do danes ni ničesar drugega, kakor da so od 1. oktobra 1913 naprej zopet začeli vlaki žvižgati. (Veselost.)

Gosp. Janezu in Magdaleni Ehrlich v Žabnicah za zlato poroko.

(Dne 26. novembra 1913.)

Zlati god sta doživela,
zopet prišla pred oltar.
Pesem nam doni vesela:
»O, pozdravljen, blagi par!
Milost Vama Stvarnik daj,
zdravje, srečo, večni raj!«

Zvesto sta Bogu služila:
Petdeset zakonskih let,
z lučjo zgleđa vsem svetila,
vzor — družina, zlahtni cvet.
Cerkvi vdana vsaki čas,
dobra dela so dokaz! —

»Dolgo Vaju Bog ohrani,
blagoslovi tisočkrat!
Kličemo župljani zbrani,
vošči danes vsaki svat:
»Mati božja in Gospa
vodi, čuva naj oba!«

Redki praznik sreče prave
zlate je poroke dan.
To je dan časti in slave
za zakonski svet stan.
Dar prejela sta neba,
z Vama hvalimo Boga.

Dvomim pa, da bi ta pojav na polju prometa pomenil zarjo Gospodovega dneva. Ne večini sedanje vlade, ne patentiranim nemškimi strankam v tej zbornici ne prisojam tega, čeravno si je zavoljo smrdečih jezikovnih razmer pri oblastih v Avstriji — razven teh dveh činiteljev — zamašila nos cela Evropa.

Visoka zbornica! Naša vlada in patentirani Nemci pa si izvolijo smrdečih jezikovnih razmer pri uradništvu v slovanskih in jezikovnomešanih deželah namesto nosov mašijo ušesa; ker ta smrad je po njihovem okusu in jim diši.

Pravim patentirani Nemci ne zavoljo tega, kakor da ne bi bili pravi Nemci, ampak zato, ker je najskrivnejša, najprisrčnejša, najsvetejša in najgorkejša želja Nemcev, da se v Avstriji ne vlada konstitucionalno, ne parlamentarično, ampak s »patenti«.

S to vladno obliko upajo Nemci v Avstriji — in po pravici — obdržati svoje jezikovne privilegije in si zagotoviti nadvlado v državi. Teženje po trajni ohranitvi nadvlade Nemcev je pa poglavje iz egiptovskih sanjskih bukev. To se je že pokazalo včeraj pri glasovanju o današnji debati dovolj jasno in svarilno za vlado in Nemce.

Nemci so pa sploh ljudstvo, ki se iz lastne zgodovine ne mara učiti in se zato tudi ne spametovati.

Sedanja vlada za narodno spravo nezmožna.

Gospodje! To skrivno srčno željo patentiranih Nemcev po postavnem nastavljenju nemške nadvlade v Avstriji goji vsaka avstrijska vlada, zlasti pa njen sedanji primarij in njen sekundarij, ki sta kot bivša strankina politika in parlamentarca našla vsako priložnost in jo izrabila po rabeljsko, da sta mogla pokazati svoje najglobokejše nemškonacionalno in reformam sovražno prepričanje in je uveljaviti.

Gospodje! Ta dva vladna planeta vendar nista tega svojega najglobokejšega prepričanja prodala kakemu česnatemu judu (veselost), ko sta postala ekselence in sta bila poklicana v kronski svet?

In take telesne veličine, ki jim je le njihovo sedlo sveto, naj bodo sedaj poklicane in naj so zmožne, med Nemci in Slovani v Avstriji skleniti trajno zvezo na podlagi tiste ravnopravnosti, ki sta jo obe ekselenci kot bivša parlamentarca Slovanom kratkoma odrekla?

Kdor to verjame, ni pri pameti in ima »Hexenschuß«. (Veselost.) Gospod justični minister vitez pl. Hochenburger je celo v svoji močni dobi in sicer ko je odgovarjal na interpelacijo glede jezikovnih razmer pri sodiščih v Ljubljani, doprinesel sijajen dokaz, v kaki izdaji da je pri njem izšla ravnopravnost. (Poslanec Gostinčar: V Ljubljani je uradnikom prepovedano, med sabo govoriti slovensko! Medklici poslanca Ferdo Seidla. Podpredsednik Romanczúk zvoni. Poslanec Seidl: Hochenburgerja delate za nekaj, kar ni.) A rekel je le, gospod kolega. Jaz sem vendar tudi poslušal, kako je odgovarjal na interpelacijo, in tu ni mogoče utajiti, da je rekel, da obstoja za Jugoslovane, oziroma za Slovane ravnopravnost le do neke mere — ki si jo seveda on misli! Pri odgovarjanju na interpelacijo glede jezikovnih razmer pri sodiščih v Ljubljani je torej sijajno dokazal, v kaki izdaji je pri njem izšla ravnopravnost.

Da se je temu prepričanju pravosodnega ministra žalibog pridružil tudi primarij, dokazujejo sredstva, ki jih deloma uporablja, deloma obljublja vlada zato, da dovrši spravo na Češkem, in sicer ukinjenje (odpravo) postave ali ustavolomstvo — to pomeni eno in isto — oktrea, odgodenje ali zaključenje državnega sanatorija (zdravilišča) in operacijska soba št. 14 (to je vladanje po § 14. brez parlamenta).

Ta sredstva so sicer prav navadna, pa zelo pripravna, da jezikovne slabe razmere še poostrijo in razjedajočo kugo razširijo na vse dele državnega telesa. To hoče vlada.

Ta sredstva so jasen dokaz za to, kako si vlada in nemške stranke predstavljajo in želijo glavne poteze jezikovne sprave pri oblastvih v Avstriji.

Gospodje! Navaden zemljan je prepričan, da se dajo te sramotne in državi nevarne slabe jezikovne razmere pri oblastvih odstraniti takole:

1. Dejanjska uporaba in izpolnjevanje zakona,

2. reforma šole od prve do zadnje stopnje,

3. zdrav razum, in

4. Napoleonova volja.

(Konec sledi.)

Danes zdrav — jutri mrtev!

bi se lahko opravičeno trdilo z ozirom na stotero sredstev, ki se danes v časopisih naznanjajo, da jutri zopet s pozorišča izginejo.

Tu ne pomaga nobena reklama

ko sredstvo samo ne izpolni, kar naznačilo obljublja. Nasprotno pa opozarjamo tukaj kratko, ponžno in brez vsake reklame na dve sredstvi, ki sta se že od preteklega stoletja sem kot popolnoma zanesljivi izkazali in sicer: 1. Izborni Fellerjev zeliščni fluid z znamko „Elza-fluid“, ki — kakor smo se sami pricali — odpravi bolečine ter ozdravi, osveži in okrepi mišice in kite. vpliva oživljuje in poveča odpornost ter prepreči mnogo revmatičnih in lahkih bolezni. ki jih povzroca prepah ali prehlajenje. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko 5 kron. 2. Vam hočemo povedati, da rabi tisočero ljudi proti pomanjkanju teka, gorečici (Sodbrennen), težji v želodcu, nagonu k bljuvanju, slabostim, točcanju, napanjanju in proti vsakemu motenju prebave s posebnim uspehom Fellerjeve odvajalne rabarbarakroglice z zn. „Elza-kroglice“. 6 škatlic 4 krone franko. In vedno zopet čujemo reči:

Ni ga nad dobroto

obeh Fellerjevih preparatov z znamkama „Elzafluid“ in „Elza-kroglice“, ali pazi naj se pred posnemanji in naroči naj se v pristno s tem, da se natančno naslovi na:

E. V. FELLER, lekarnar v Stubici, Elza-trg 67 (Hrvatsko).

Politične vesti.

OGRSKA DELEGACIJA.

Ogrski razbijalci države.

Najboljši dokaz za to, kako napačen in škodljiv da je za našo monarhijo dualizem, so ogrski državniki. Ogrom so se takorekoč izpolnjevale vse politične želje. Razmeroma mal narod madjarski je z vladno pomočjo zagospodoval nad drugimi narodi na Ogrskem in je njihove pravice teptal v blato. Sčasoma je začel Madjarom greben bujno rasti, in njihova predrznost je že tako velika, da se že čutijo v dno duše užaljene, če tostranska državna polovica ne pripusti, da bi delali z njo, kakor — da rabimo ljudski izraz — svinja z mehcom. Cela monarhija naj bi plesala, kakor godejo Madjari. Tostranska državna polovica je zaradi Ogrske gospodarsko hudo oškodovana. Tudi bosenske nove železnice bodo velika pridobitev za Ogrsko, ki pridobi z njimi dvakrat več, nego tostranska polovica. Politično so pa Ogrji monarhiji neizmerno mnogo škodovali. Njihovo brezobzirno in krivično ravnanje z drugimi narodnostmi na Ogrskem je rodilo v notranji in zunanji politiki najslabše sadove. Zaradi nje se je odtujila monarhiji Rumunija, zaradi nje so na Hrvaškem znane žalostne razmere, ki mečejo močan odsev na ves slovanski Balkan. Vsa važnejša poslaniška mesta v tujih državah so zasedena od Ogrov, razen v Londonu in Bukarešti.

Sedaj je bil imenovan za avstrijskega poslanika v Bukarešti Avstrijec grof Otokar Czernin. Še to mesto bi bili radi zasedli Madjari. Zato je v ogrski delegaciji zagнал madjarski delegat grof Apponyi grozen krik in je protestiral zoper to imenovanje. Minister za zunanje zadeve je po splošni sodbi v zadnjih balkanskih homatijah slabo odrezal, njegova politika je bila v bistvu zgrešena. Toda imenovanje grofa Czernina za poslanika v Rumuniji je bilo srečno. Zadnji čas je, da pridejo v balkanske države poslaniki, ki k balkanskim narodom ne bodo prihajali kot očitni sovražniki. Grof Apponyi pa ni protestiral zoper Czernina morda zato, kot da bi bil Czernin nezmožen, ampak ker je svoj čas spisal neko brošuro, v kateri se je zavzemal za veliko Avstrijo, v kateri bi bile Madjarom peruti malo postrizene. To seveda ne diši tem madjarskim zgodovinsko znanim »patriotom«.

Madjari zakriče in naše vlade popu-
sté. To je stara pesem, ki jo pri nas že
vrabci na strehi pojejo. Temu pa mora biti
enkrat konec, kakor mora biti konec nem-
ški nadvladi v Avstriji, če ne — bo konec
naše države. To so trde besede, pa resnič-
ne. Ali — ali! Ogrska se mora res »nazaj
zavzeti«.

Državni zbor.

Dunaj, 25. novembra. Danes je zbor-
nica s poimenskim glasovanjem sprejela
predlogo o davku na žganje. Nato se je za-
čela razprava o zvišanju osebnodohodnin-
skega davka.

Na današnji seji poslanske zbornice je
finančni minister predložil šestmesečni pro-
računski provizorij, v katerem se finančni
minister istočasno pooblašča, da izplača dne
1. julija 1914 in 1. januarja 1915 zapadle za-
kladne liste in poskrbi sledeče zneske po-
tom kreditnih operacij:

6.435.000 K za izplačilo splošnega držav-
nega dolga v prvem polletju 1914, 13.000.000
kron za železniške investicije, 53.498.730 K
kot pripomočni znesek za zahtevane izvan-
redne kredite za armado in mornarico v pr-
vem polletju 1914, 51.897.000 K kot pripo-
močni znesek za leto 1912. dovoljene izred-
ne kredite za armado in vojno mornarico
227.129.500 K kot pripomočni znesek k stroš-
kom za izredne odredbe vojne in mornari-
ške uprave povodom evropske krize.

Zborovanje S. L. S. na Goriškem.

Pristaši »Slovenske Ljudske Stranke«
na Goriškem so imeli dne 20. t. m. sijajno
zborovanje, na katerega je došlo 500 do 600
zaupnikov. Na zborovanju so govorili posl.
Fon, posl. Rojec, župan Rejec, vikar Abram
in dr. Česnik. Za načelnika v vodstvu stran-
ke je bil izvoljen g. drž. posl. Fon.

Španski kralj na Dunaju.

Španski kralj Alfonz XIII. se je pripe-
ljal na Dunaj, kjer so ga sprejeli sorodniki
in španski poslanik. Dne 24. t. m. je kralj
obiskal našega cesarja v Schönbrunnu v
uniformi avstrijskega infant. generala. Ce-
sar ga je sprejel v uniformi španskega mar-
šala.

Govorice o carju Ferdinandu.

Neki francoski list dokazuje, da je res
bolgarski car Ferdinand dal povelje, da naj
bolgarska armada napade srbsko in grško
vojsko. Mnogo se je zadnje dni zavoljotega
pisalo po časopisju, češ da se Ferdinand s
svojega potovanja ne bo vrnil na Bolgarsko,
ker bi bilo to zanj nevarno. Uradno pa se
poročja sedaj z bolgarske strani. Kralj Fer-
dinand se prihodnje dni vrne v Sofijo.
Ladja, ki ga odpelje iz Oršove v Lom Palan-
ko je že naročena. Potovalni načrt je že
določen. Kralj bo potoval preko Ogrske in
nadaljeval pot potem od Oršove po Donavi.
Vse vesti, da se je kralj naveličal vlade, so
izmišljene. Istotako tudi vesti o boleznih
prestolonaslednika Borisa in njegovem do-
zdevnem bivanju v inozemstvu. S temi kate-
goričnimi dementiji vseh kritičnih vesti, ki
so prihajale iz Pariza, Petrograda, Berolina
in iz Sofije, se namerava za enkrat uni-
čiti in udušiti javna presoja bolgarskega po-
ložaja, ki ostane vzlic kraljevemu povratku
slejkoprej kritičen, ker protidinstičnega
gibanja nikakor ni mogoče prikriti.

Steckenpferd-

lilijnomlečnato milo

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lenote
Priznanostna pisma Po 80 h povsod

Dnevne novice in dopisi.

Zahvala. Vsem, ki so počastili Einspie-
lerjevo slavnost in ki so sodelovali pri njej,
iskrena hvala! Posebno hvalo izrekamo go-
spodoma slavnostnima govornikoma č. g.
prof. dr. Medvedu iz Maribora in državne-
mu in deželnemu poslancu g. Grafen-
auerju za navduševalne in prepričevalne
besede. Srčna hvala Slov. kršč. soc. delav-
skemu društvu za uprizoritev igre, srčna
hvala g. Bratini za vodstvo iste in za dekla-
macijo! Vsem, ki so pripomogli, da se je
slavnost tako lepo obnesla, topla zahvala!
Pripravljalni odbor.

O Andreju Einspielerju je objavil ob
stoletnici njegovega rojstva »Sarajevski

List«, ki je vladno glasilo za Bosno in
Hercegovino, podlistek, ki je posnet po živ-
ljenjepisu v letošnjem Mohorjevem kole-
darju. Podlistek je izšel v številki z dne 15.
novembra t. l.

1000. mesec svojega življenja je nasto-
pil dne 18. listopada 1913 naš ljubljeni oče,
Nj. Vel. cesar in kralj Franc Jožef I. Po
čudnem naključju dopolni prestolonasled-
nik Franc Ferdinand svoje 50 leto starosti
18. decembra 1913.

Srebrno poroko je obhajal dne 20. t. m.
ekscelenca grof Douglas Thurn-Valsassina
s svojo soprogo grofico Thurn v gradu pri
Guštanju. Oba sta na dan poroke pristopila
k mizi Gospodovi. Pač lep zgled!

Za Učiteljski dom je nabralo slov. kato-
liško akad. tehn. društvo »Zarja« na Einspie-
lerjevi slavnosti v Gradcu 9 kron. Pristrčna
hvala! Slovenci, spominjajte se z darovi
»Učiteljskega doma«!

Za naša dekleta. »Slov. Gospodar« po-
ročja: V rokah imamo pismo, ki je je pisalo
neko dekle, ki se je pred kratkim izselilo v
Ameriko, svoji prijateljici na Kranjsko. Pi-
sno pripoveduje v par stavkih, kako je z na-
šimi dekleti v Ameriki. Glasi se: »Cleve-
land, 25. septembra 1913. Draga prijateljica!
Naznanjam ti, da sem dobila delo v pra-
nici. Delala sem že preje v neki železni to-
varni, pa me je precej prvo dopoldne pri-
jelo za dva prsta, da sem morala biti 14 dni
doma, potem pa nisem šla več nazaj. Ob-
ljubila sem ti, da te bom spravila sem, pa
za enkrat ti tega ne želim, ker je še meni
žal, da sem šla. Dekle, ki bi se rado omožilo,
naj pride le sem; ženini se dobe tukaj veliko
lažje kakor delo. Delo, ki bi bilo kaj vredno,
se težko dobi. Še težje se pa dobe ženini, ki
bi bili kaj vredni. Tukaj je dolgočasen kraj
za nas, ki smo v bolj prijaznem kraju rojeni
in navajeni. Hiše so skoraj vse lesene, samo
kar je večjih, so zidane. Nikar ne mislite
tako neumno, kakor smo mi, da je tukaj
kakor kaka obljubljena dežela. Tukaj se
mora zaslužiti vsak krajcar bolj trdo kakor
doma.«

Iz poštne službe. Poštni asistent Hen-
rik Šiška je prestavljen iz Št. Vida ob
Glini v Beljak.

Koroško za »Slovensko Stražo«: Po g.
And. Rupold v Beli pri Železni Kapli, daro-
vali slovenski rodoljubi, 10 K; Mohorjani v
Javorjah, po žup. uradu, 10 K; Mohorjani v
Prevaljah, po č. g. Mateju Riepl, župniku,
15 K; Mohorjani Dvor, po žup. uradu, 3 K;
Po č. g. Iv. Sekol, župnik, Vogrče, na ženito-
vanju gđč. Terez. Glinik iz Žvabeka, daro-
vala ženin in nevesta, 10 K; Jan. Volavčnik,
župnik, Ruda, 10 K; po g. Fr. Reichman,
Lipa nad Vrbo, nabrano pri krožku veselih
pevcev v gostilni pri Vosporniku v Podrav-
ljah 21. septembra 1913, 4 K; Peter Roblek,
Jezerko, 3 K; Ivan Kuher, stavec orgel, Za-
kamen, 3 K; po č. g. Iv. Dolinar, župnik v
Šmarjeti pri Velikovcu, iz nabiralnika, 2 K;
po č. g. Jan. Hornböcku, kaplan, Pliberk, iz
nabiralnika v Nar. domu, 17 K; nadalje v
izobraž. društvo v Pliberku, 3 K; Mohorjani
Šmarjeta pri Velikovcu (Koroško), 10 K;
Mohorjani v Št. Lenartu pri sedmih studen-
cih, 10 K; Mohorjani Dobrlavas (Koroško),
15 K; Mohorjani na Strmcu, 6 K.

Mistifikacija. Iz Žihpolj nam poročajo,
da je bil naš list v dopisu iz Žihpolj v 44. šte-
vilki mistificiran. Skriven nasprotnik ga je
spisal in podpisal ime našega dobrega so-
mišljenika. V dopisu je napadal trgovca
Hojnika, češ, da je Slovincem nasproten
kar pa ni res; seveda je storil to zato, da bi
mu škodoval. Tako podlo postopanje naših
političnih nasprotnikov kaže, s kom da se
imamo boriti in se samobsebi obsoja.

Oddaja lova. Občinski lovi v občinah
Žihpolje, Pokrče in Medborovnica, za katere
poteče rok dne 30. junija 1914, se bodo na-
novo oddali v najem in je treba priglasiti
prijava pri celovškem okrajnem glavarstvu
do 1. prosinca 1914.

Vsi za enega, eden za vse! To je bil
pred 100 leti pri Lipskem bojni klic vojsko-
vodje kneza Schwarzenberga v vojski proti
Napoleonu. Naj bi ta klic v vojski, ki nam
jo je usilil naš nasprotnik Nemeč in nem-
škutar, in ki jo bojujemo za našo last-
rodno zemljo in jezik materni.
veljal tudi nam! Kolikokrat se sliši: »Jaz ne
grem volit nikamor, ne na ta, ne na drugi
kraj. Torej ne Nemečev in tudi ne Sloven-
cev.« Ali: »Jaz ne maram čitati političnih
listov, torej tudi ne naročiti »Mira«, glasila

koroških Slovencev.« Komod je pač to že,
ali koristno to ni. Kaj mislite, ko bi re-
kel vsak tako? Ali ni rekel sam Zveličar:
»Kdor ni z menoj, je proti meni!«
Tudi ta nasprotnik podpira,
kdor stoji ob času vojska na stra-
ni, namesto da bi pomagal o potrebi svo-
jim četam. Med tem ko bi doma gospodar-
ske liste čital in krave opravljaj, bi mu iz-
volil nasprotnik svojega župana, svojega
poslanca itd. Ravno tako je glede lista: Če
ga ne bomo podpirali z naročili in dopisi,
tudi od njega ne bomo mogli kaj zahtevati.
Kdor ne bere, kako se naj potem pouči o
resnici, ko je v nasprotnih, pa tudi v
nemških gospodarskih listih, ki so tudi vsi
v rokah nasprotnikov, nakopičenih toliko
napadov in neresnice proti nam!
Posledica vsega tega pa bo, da bodo na-
sprotniki lahko in povsod lepo dosegli svoj
namen, — namen namreč, nas zasluž-
njiti tujemu narodu in nas narediti
za hlapce na lastni zemlji.
Torej! Ni lepo in tudi ne pošteno, pustiti
delati le druge, sam pa uživati dobrote, ki
mu jih priborijo drugi, ali gledati ob stra-
ni, kako omagujejo v boju lastni pristaši.
Geslo naše mora biti: »Vsi za enega, eden
za vse!«

Jahač iz cirkusa pri kavaleriji v Gorici.

Med vojaki-novinci pri dragoncih v Gorici
se je odlikoval posebno eden z veliko ne-
rodnostjo. Podčastnik, ki je vežbal oddelek,
v katerem se nahaja tudi oni nerodnež, je
bil že ves iz sebe, kaj naj naredi s tem člo-
vekom, da bo prav sedel na konju. Vse za-
man. Nazadnje pa je bilo dosti teh »špasov«
— vojaku-novincu. Ko je zopet nerodno ja-
hal in se je gospod »Führer« drl nad njim,
je pa skočil s konja in zopet na konja, stal
na konju, jahal, sedeč na zadnjem delu
hrbta konjevega, okoli obrnjen, kakor dela-
jo jahači v cirkusu. Z odprtimi ustmi so
gledali vojaki in podčastnik te »mirakline«
in prišlo je na dan, da je ta prej tako nerod-
ni jahač bil jahač v cirkusu. Smejali so se
vsi, moštvo in oficirji, sedaj je fant dober
jahač.

Samoumor vojaka. Dne 21. t. m. se je v
domobranski vojašnici v Celovcu na stra-
nišču ustrelil domobranec Andrej Javšovec
od 5. stotnije. Ustrelil se je s puško, in sicer
z vodenim strelom, ki mu je glavo popolno-
ma raznesel. Bal se je kazni, ker je pone-
veril nekemu prostovolju malenkostno
vsoto okroglih 60 vin., za kar ga je dotični
naznanil.

Lovski strah. Junaki-lovci, ki so že ne-
štetokrat videli zver na štajerskih plani-
nah, ki pa je še niso upali ustreliti, trdijo
sedaj, da je dotična zver — puma. Sicer pa
o zverini ni nobenih poročil, kakor da bi
bila primrznila. Tudi junakom-lovcem iz
Št. Pavla se ni posrečilo ustreliti zveri.

Errr! Češki zdravnik! Nemški nacio-
nalci v Beljaku in uredniki pri »Fr. Stim-
men« so skoraj padli v omedlevice, ko so
slišali, da se nastane v Beljaku g. dr. Tater,
Čeh po rodu in mišljenju, ki je bil prej se-
kundarij v beljaški bolnišnici. Ali niso ti
ljudje res že naravnost smešni? En Čeh bo
morda požrl ves Beljak! Naj bi raje pazili
na Lahe, ki jih kar mrgoli v Beljaku!

Samomor. V Trgu se je ustrelil v pone-
deljek kmečki sin Janez Demonte. Prejšnji
večer je bil še na — plesu.

V vrelo vodo je padel pet let stari sin-
ček kajžarja Kincla v Grabštanju. Dobil je
hude opekline.

»Štajerc« glasilo šnopsarn. Iz Ptuja
poročajo, da so bile zadnje nedeljo ptujske
in okoliške nemškutarske šnopsarne pre-
plavljene s »Štajercem«. Posebni odposlan-
ci in raznašalci (pa jih ni menda Ornig na-
jel?) so prinesli cele bale tega šnopsarske-
ga glasila in ga za »šenk« delili med pijano
šnopsarsko družbo. Šnopsarji so z vidnim
veseljem segli po svojem glasilu. Veseli so,
da se »Štajerc« pogosto trudi dokazati, da
šnops ni škodljiv, posebno onim ne, ki ga
»žgejo«. Zanimivo bi bilo izvedeti, ali imajo
kolporterji »Štajerca« pravico kar tako jav-
no deliti in širiti ptujsko kugo. — Linhart,
prijatelj srebrnih žlic v socialnodemokratič-
nem taboru, pridno pije ptujski Strašilov
izdelek. Radi tega se je tudi »zdravil« pred
kratkim v toplicah.

Zmagoslavna naša pesem. Kjerkoli po-
je Slovenec ali Hrvat, je vse navdušeno,
prijatelj ali sovražnik. Naša pesem je mo-
gočna, silna in čudovito lepa. Svoje triumfe

je slavila ravnotako na cesarskem Dunaju, kakor v Rimu, ravnotako med najodličnejšim občinstvom tujih narodov, kakor pri bratih Slovanih. Najnovejše lavorike si je naša pesem priborila v Trstu, kjer je privedlo pevski koncert hrvatsko pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba. En del pevcev je napravil izlet v Miramar pri Trstu, kjer so bili od cesarske rodbine veleprijazno sprejeti. Ko so pevci odkritih glav zapeli cesarsko himno, je prišla nadvojvodinja Marija Josipina k oknu ter dvignila na roke svojega malega vnuka, sina nadvojvode Karla Frana Josipa in nadvojvodinje Cite. Mali nadvojvodič je z največjo radostjo pozdravljajal pevce s svojimi drobnimi ročicami, dočim je starejši nadvojvoda, sin nadvojvodinje Marije Josipine, po vojaško salutiral, dokler se je pela himna. Z očitnim zadovoljstvom je visoka družba tudi poslušala našo narodno himno »Lepa naša domovina«. Po končani cesarski pesmi je dala visoka gospa poklicati k sebi slovenkega državnega poslanca dr. Rybača ter podpredsednika »Kola«. Ker pa le-ta, dr. Javand, ni bil navzoč, si je dala predstaviti društvenega tajnika, profesorja Grünwalda in reditelja izleta, dr. Jedlowskega. Visoka gospa se je zelo pohvalno izrazila o naši pesmi in nje izvajanju, na kar so pevci gotovo lahko ponosni. Pripomnimo naj tudi še, da so tudi zvečer, ko so se izletniki vračali z »Vološko« mimo miramarskega gradu ter so s parnika donele tja proti gradu navdušene naše himne, z grajskega balkona pozdravljali mahaje z robci, kar se je potem, ko je parnik priplul na drugo stran gradu, prav tako ponovilo na drugi strani. Poudarimo naj ponovno veliko ljubeznjivost, s katero je visoka gospa dovolila izletnikom, da so si mogli ogledati krasote miramarskega parka. Bil je to res redek slučaj, da je bil dovoljen vstop kar v navzočnosti članov cesarske rodbine. Ljudomilosti visoke gospe so se izletniki ob povratku mimo grada zahvaljevali z živahnimi živio-klici. Gotovo jim ostane vsem ta poset v najlepšem spominu.

V album onim, ki iščejo izdajalcev v naših vrstah. Za časa balkanskih vojsk so čutili nekateri talmi-patrioti, katerih srce in duša sta zavita v franfurtarice, iskati in najti pri vsaki priliki med pošteni in rodoljubnimi našimi možmi izdajalcev, srbofilov in Bog ve kaj še vse. Ena taka žrtev je bil tudi ugledni in vse spoštovanje uživajoči g. Filip Kandolf, posestnik v Potoku pri Vrbi, ki ga je k. cr. deželno sodišče v Celovcu vsled ovadbe raznih pisanih ljudi obtožilo in slednjič tudi obsodilo na 100 K globe, ker se mu je očitalo, da je baje pri neki priliki zaklical »živio Srbija« ali podobno. Vzlic temu, da je mož svečano zatrjeval, in so tudi verodostojne priče potrdile, da Kandolf omenjenih ali podobnih besed nikdar ni izgovoril, je bil, kakor rečeno, v Celovcu vendar obsojen, čemur se vpricho obstoječih žalostnih tukajšnjih justičnih razmer niti čudili nismo. No, hvala Bogu, da se zadnji krajec pravice ne reže v Celovcu. Kandolf se je pritožil na najvišje sodišče in je bil popolnoma oproščen v svoje zadoščenje, mogoče pa ne menda v enako zadoščenje svojih ovaduhov in celovških sodnikov, ker so bili na Dunaju pač mnenja, da če bi se navedene besede tudi izgovorile, ni to še nič kaznjivega. Razen tega pa jih Kandolf nikdar ni rabil.

Ne v Ameriko! Skoraj vsak dan se izve kaj novega, na kako sleparski način so razni agentje spravljali uboge Avstrijce v Ameriko. Raznim zvižacem so priprosti ljudje verovali in niso pomislili, da za pošteno stvar ni treba nepoštenih ovinkov. Mnogi se že sedaj bridko kesajo. Mlad oženjen mož, naš somišljenik iz velikovške okolice, je dobil pismo. Ne ve, od kod je to pismo. Podpis se brati ne more. V pismu se mu slika Amerika kot paradiz. Le čez avstrijsko mejo do Vidma (Udine) se naj pripelje, za drugo mu ni treba nič skrbeti; za ostalo vožnjo mu še denarja ni treba. V pismu je bil droben listič. Tega mora imeti za klobukom, ko izstopi v italijanskem Vidmu. Ta listič bo znamenje, ki ga takoj pripelje v prave roke. Ni šel na lim. Gotovo je prišlo v marsikako hišo enako pismo in izvabilo mlado življenje v ameriansko sužnost. Zato pozor! — Prepovedan pot vodi v prepovedan kot.

Španske sleparije. Že večkrat se je slišalo, da je kedo nepričakovano dobil pismo

iz Španskega. V pismu se grozi, da mora prejemnik pisma poslati večjo vsoto denarja, sicer se mu zgodi strašna nesreča. Pismo je seve brez pravega podpisa, ker je pač samo sleparstvo. Zopet se pošiljajo na naše posestnike slična španska pisma, pisana seveda nemško. Naš somišljenik nam je poslal eno tako pismo. V tem pismu se obljubuje čez 266 tisoč kron kot plačilo zato, če dotičnik sedaj vplača 9500 kron sodnijskih in kazenskih stroškov za nekega v Barceloni na Španskem zaprtega J. M. Drugega podpisa ni. Priložen pa je naslov nekega Fernanda Este v Barceloni, ki seveda zastonj pričakuje avstrijskih tisočakov. Če bi bila stvar poštena, ne bi bilo treba iz solnčne Španije v koroške gore pisati po takega, ki bi hotel vzeti kar več sto tisočakov. To smo objavili v svarilen opomin, da kdo ne postane žrtev španske goljufije.

Drobne vesti. Na Francoskem se je ponesrečil z letalnimi strojem letalec Perreyon. Bil je pri priči mrtev. — Laška vojna ladja Sv. Jurij je zadela na suho. — Sv. oče Pij X. so podarili nadškofu dr. Stadlerju v Sarajevu svojo sliko z daljšim lastnoročnim posvetilom. — Vojaki in podčastniki dobijo s 1. januarjem 1914 nove plače. Naredniki dobijo dnevno po 70, četovodje 45, desetniki 30, poddesetniki 20 in vojaki 16 vin. — Avstro-Ogrska bo kmalu imela v mirnem času 492.000 mož. — 17letni hrvatski dijak Šime Maretič, ki se je iz Zadra v Dalmaciji preselil v Zagreb, se je v sobi obesil, ker ga v Zagrebu na podlagi Cuvajeve odredbe, da se Dalmatinci ne smejo sprejemati na srednje šole na Hrvatskem, niso hoteli vpisati v 8. gimnazijski razred. — Fregatni kapitan in poveljnik vojne ladje »Szigetvár« je vsled posebnega naročila prestolonasledn. Franca Ferdinanda romal v Jeruzalem s šesterimi častniki in 20 pomorščaki. V Jeruzalem so dospeli 7. novembra in so bili tam slovesno sprejeti. — Francoska poštna uprava je uvedla redni zrakoplovni promet z aeroplani med Parizom in Nizzo. — Župan v Rückebachu v Nemčiji je bil aretiran, ker je poneveril 200.000 mark.

Važno sporočilo! Dne 1. decembra t. l. se vrši zopet zrebanje turških srečk, pri katerem bo izžreban poleg drugih večjih in manjših dobitkov glavni dobitek čistih 400.000 frankov. Ker vsaka turška srečka mora zadeti vsaj 400 frankov, zato jo z mirno vestjo priporočamo v nakup vsakomur, ki hoče svojo srečo poskusiti s srečko, kajti če se mu že ne pripeti glavni ali drugi večji dobitek, dobi v obliki najmanjšega dobitka, ki ga mora zadeti, večjidel, s prodajo srečke v doglednem času pa tudi ves zanj izdani denar nazaj. Turške srečke so tedaj najmanj nevarna loterija, obenem pa tudi varna hranilnica, ter je ni druge srečke, ki bi se v tem oziru mogla ž njo primerjati. Mesečni obrok za turško srečko znaša samo 4 K 75 vin. Kdor pa si hoče upanje na dobitke zvečati, ta naj poleg turške srečke naroči še izborno srečko italijanskega rdečega križa. Mesečni obrok za obe srečki znaša 6 K. Naročila sprejema Val. Urbančič, Ljubljana.

Žvabek. (Poroka.) Zopet se je vršila pri nas ponedeljek 17. t. m. lepa cerkvena slovesnost ob priliki poroke Kupčevega Franca in Mihevoeve Suzane. Ker je bila nevesta ena izmed deklet, ki nosijo ob slovesnostih na svetem mestu Marijino podobo, so se udeležile poroke belo oblečene ostale družice. Do solz ganljiv pa je bil prizor, ko so se udeležili med sveto mašo sv. obhajila ženin in nevesta, družice, pa tudi stariši novoporočencev. Lepšega darila jima stariši pač niso mogli dati, kakor da so za nju darovali sv. obhajilo. Dal Bog, da bi se ta lepa šega pri nas pri vseh porokah udomačila. Ko so g. župnik poudarjali, zakaj je danes poroka izvenredno srečna in vesela, si je pač marsikdo mladih želel: O, da bi bila tudi moja taka! Pregovor pravi: Kdor hoče biti obrekovan, se mora ženiti; a pri novoporočencih je moral obmolkniti tudi najbolj iznajdljivi jezik, odtod sreča in veselje ob tej poroki. Pri Luknarju so nas izvrstno kratkočasili cerkveni pevci. — Mlademu paru želimo obilo blagoslova božjega.

Vrata. (Priporočljiv organist) je gotovo J. Cerar, ki je v noči od sobote na nedeljo (9. novembra) pobil skoro vse šipe na vraškem župnišču. Osemnajstletni mladenci se sicer izgovarja na alkohol, ki ga je to usodno noč popolnoma znorél. Toda vse-

kakor si je treba zapomniti organista, kateremu je cingljanje porušenih šip ravno tak muzikalečen užitek, kakor kak »fortissimo« na orglah. Seveda tudi na Vratah ljudje niso mogli razumeti takega muzikaličnega talenta ter so ga »stante pede« odslovili.

Koimaravas. Pri zadnji občinski seji se je vendar enkrat rešilo mežnarjevo stanovanje. Za sedaj plača občina 6 kron na mesec stanarine, dokler mu ne sezida lastnega doma. Prav tako!

Št. Rupert pri Velikovu. (O »Narodni šoli«). Vsem prijateljem slovenskega šolstva javljamo veselo vest, da naša na narodno najbolj ogroženem kraju se nahajajoča »Narodna šola« letos glede števila šolskih otrok ni samo ostala na dosedanji višini, ampak se je število otrok celo znatno povišalo. Velikovški mestni učitelj gospod Eberle je sicer tudi letos deloval s polnim parom zoper našo šolo, ali ničesar ni opravil. Odpadlo je sicer v velikovško mestno šolo 5 otrok, ali ravno toliko otrok je tudi iz velikovške nemške šole v našo šolo se nazaj vrnilo, tako, da je izguba popolnoma izravnana. Na novo se je oglasilo zelo veliko, namreč 64 otrok. Posebno vesel pojav je, da je število dečkov tako naraslo, lani smo jih imeli samo 59, letos jih je 84. Toliko dečkov še nikdar nismo imeli. V prvem razredu je 40, v drugem 50, v tretjem 67, v četrtem pa 48 otrok, vsega skupaj 205 otrok. Od teh je 84 dečkov in 121 deklic. Po šolskih okoliših je iz velikovškega okoliša 114, iz želinjskega 25, iz vovbrskega 24, iz šmarješkega 13, iz šentpeterskega 13, iz škocjanskega 5, iz dobrlovaškega 5 in iz tinjskega tudi 5 otrok. Po župnijah je iz mestne župnije v Velikovu 9, iz šentrupeške 90, iz škocjanske 19, iz šentpeterske 15, iz vovbrske 15, iz šentstefanske 18, iz klosterske 3, iz šmarješke 25, iz šentjurijske 1. iz dobrlovaške 5 in iz tinjske 5 otrok. Naš šolski internat se pa letos še posebno dobro obnese. Ker so nekateri starši izrazili željo, da bi tudi dečki bili sprejeti v internat, so č. šolske sestre na svoji pristavi na Vinogradih letos nanovo otvorile deški internat, v katerem je 5 šolskih dečkov. V dekliškem internatu v »Narodni šoli« je 22 gojenk, od teh jih 12 obiskuje »Narodno šolo«, 10 pa je večjih gospodinjstkih gojenk. V obeh internatih je sedaj 27 gojencev in gojenk. Iskreno se zahvaljujemo našim blagim prijateljem, ki so nam za naš internat poslali toliko gojencev in gojenk.

Št. Rupert pri Velikovu. (Gospodinjstva šola.) Ta za stanovsko izobrazbo naših kmečkih hčera velevažni kulturni zavod smo otvorili dne 17. t. m. Oglasilo se je 12 učenk v starosti 15 do 20 let. Od teh je 10 gojenk internata »Narodne šole«, dve učenki pa dohajata v šolo iz okolice. Otvoritev te prekornostne šole imamo zahvaliti požrtvovalnosti »Slovenske Straže« in darežljivosti našega koroškega slovenskega ljudstva. Slovenci, spominjajte se »Slovenske Straže pri vsaki priliki!

Sinčaves. (U begla svinja. — Tatvina.) Nekemu tukajšnjemu posestniku je novokupljena in popoldne iz Velikovca pripeljana svinja v sredo preteklega tedna porabila priliko ogledovanja v to, da je skočila iz svinjaka ter ušla. Tekli so za njo, da bi jo ulovili, a brzonoga begunka jo je pihala korajžno naprej proti Škocjanu; končno si je poiskala zavetja v gozdiču ob železnici, lovci so se pa morali zvečer praznih rok vrniti domov. Šele drugi dan so jo našli. — Kakor se je že čitalo po časnikih, je že pred tremi tedni bila, takrat v Peračici pri Merku lu stanujočemu Petru Ruh ukradena ponoči iz hlač večja vsota denarja, ki se je le deloma zopet našla. Poizvedovanja so v tiru, in upajmo, da se najde pravi krivec.

Šmarjeta pri Velikovu. (Vesele in žalostne novice.) Priden in delaven gospodar Jurij Sablatnik p. d. Muček v Šmartinu je popeljal na svoj dom kot mlado ženo Ano Robinik, p. d. Martinovo na Homcu, iz dobre krščanske, slovenske hiše. Bilo jima srečno! — V ponedeljek 17. t. m. smo položili k večnemu počitku Valentina Dreierja, p. d. Kajzarjevega Folteja, ki je bil dolga leta priden in zvest hlapec. Vzlic prejšnjim majhnim plačam si je za starost prihranil lepo premoženje. Lep zgled za vsakega posla. Sveti mu večna luč! — Zopet je v Trušnjah umrl en otrok na davici (diffe-

ritis). Da bi se le ne razširila ta bolezen, ki nas tako straši.

Velikovec. (Naši občinski očetje napredujejo.) Dne 21. t. m. so se sešli naši mestni očetje k drugi, oziroma prvi odborovi seji po izvolitvi novega odbora meseca junija in po njega razdelitvi, da bi se posvetovali o važnih občinskih zadevah. Človek bi pač mislil, da bodo reševali in se posvetovali o jako nujnih potrebnih občinskih stvareh, kot n. pr.: »o popravilu občinskih vozniških potov, ki so tako slabi, da bi človek lahko z vozom in s konjem v blatu obtičal; dalje o popravilu odtokov mestnih kanalov, katerih deroča voda trga zemljo in zasiplje s peskom in pečevjem travnike. Pa ne vidijo nevarnosti, da se lahko posuje sodnijsko poslopje, če tega ne bodo odpravili, v podprani jarek. Tudi onstran mesta trga deroča voda mestnih kanalov travnike in njive, bregove itd. Jako potrebna popravila je sirotišnica (Armenhaus), katera izgleda kot brlog roparjev, in še marsikateri stvari bi bile nujno potrebne posvetovanja. A, motil bi se! Že lansko leto je neki petolicec predlagal v občinskem odboru, naj se volijo za častne občane župan Pinteritsch in podžupan Gratzhofer. Ko je na ta predlog postalo v dvorani nemirje s klici: »kaj pa je v velezaslužnim prejšnjim županom g. Zehnarjem?«, so ta predlog preložili. Dne 21. t. m. so si pa vendar premislili, da tako ne gre, občinsko velezaslužnega moža pač ne morejo tako prezreti. Nato so imenovali za častne občane mesta Velikovca, gg. I. Pintariča, T. Gratzhoferja in tudi, seveda ker ni bilo drugače mogoče, res velezaslužnega moža Zehnarja. Občinstvu pač ne gre v glavo, zakaj je postal g. Pinterič častni občan? Nekateri pravijo, ker ribe prav po ceni spravlja; neki hudomušni Velikovčan pravi — »Fiškolta« — drugi zopet pravijo, radi Königovega konkurza, tretji pa spet, ker si je osvojil »privilegirano« pravico, da sme »jagati« (loviti) s svojim psom jerebe in zajce po naših žitnih poljih, po ajdi, koruzi itd. Nekateri zopet naglašajo, da je zato postal častni občan, ker se je pod njim pozidala mešč. šola, ker je napravil pomanjkljivo elektrarno, ki neštokrat rabi petrolejske pomoči, ker je posekal mestni gozd in ga prodal, napravil dolg. Najbolj so uganili pa tisti, ki so pravili, da je postal zato častni občan, ker nas Velikovčane, za radi »Velikovške železnice« že toliko časa in tako imenitno »farba«. Vprašajo se občani, kateri poznajo delovanje gosp. Gratzhoferja; zakaj pa je vendar ta postal častni občan? Pravijo, ker dobro zna striči zajčje kože, in je že marsikatero vdovo ustrigel za pooblastilo pri občinskih volitvah. Drugi spet trdijo, da zato, ker zaničuje poštene Slovence — in druge, in hvalisa nemške žene in dekleta, in jih vzpodbuja za germanizem, za Prusijo, misli pač, da se že nahaja na Pruskem. Govori se, da dobi gosp. Tone še spomenik! Pa gotovo iz tistih pooblastil, katere je on že pobral, da je potem po njih bil izvoljen. Ubogi zajci v Velikovcu; sedaj so mu pa še dali »patent« — za strižo. Vsi občani, pa čestitamo našemu staremu županu gosp. Zehnerju, kateri je dolga leta, v miru, spretno in nesebično, res napredno vodil velikovško mesto. Čeprav ni sekal mestnih gozdov, so bile občinske doklade vendar primerno male. Časi se pač izpreminjajo. Pa kaj zato, saj se vendar nahajamo v znanem »koroškem vilajetu«.

Žitaravas. (V novčevalnica za živino.) Dopis, ki je bil objavljen v zadnji številki »Mira« iz Kotelja glede prodaje in cen živine, vseboval je popolno resnico; ne samo za tisti kraj, ampak smelo rečeno za celo Koroško. In kdo je temu kriv? Kdo naj temu odpomore? Koroški gospodje pri vladnih mizah in gospodarskih korporacijah imajo opravka dosti s tem, ali je živina — črna ali bela! — Treba je, da se sedaj, ko je cena živini tako sramotno nizka, ogledamo okoli, in videli bomo, kdo nam hoče sedaj pomagati. Ljubljanska »Zadružna zveza« je hotela že pred letom upeljati prodajo živine potom zadrug in, kakor je pisala sedaj tukajšnji živinorejski zadrugi, tako je gotovo tudi drugim, naj bi se na to idejo ne pozabilo in iste ne prezrlo nikjer. Odbor tukajšnje zadruge se je zavzel za to akcijo, in se tem potom naznanja, naj vsak posestnik, ki je ud zadruge ali ne, naznani, ako ima napredaj vole, pitane ali plemenske, mlade krave s teleti, teleta itd. zadržnemu blagajniku

g. Jožefu Rutarju, gostilničarju v Žitarivasi, kjer se dobe potem vsa pojasnila.

Djekše. (Smrt.) Janez Malec, posestnik Žganjarjeve kmetije na Djekšah, je v petek zjutraj, 14. t. m. nesel na rami lesen žleb za vodo. Žleb je bil precej težek. Naenkrat se mu vlije kri skoz usta in nos, omahne in se mrtev zgrudi na tla. Star je bil 44 let. Oženjen je bil šele sedem mesecev. Malo pred smrtjo je še rekel, da se čuti popolnoma zdravega. Bil je zmerom zvest, skrben in priden delavec; v sredi dela ga je Bog poklical na večno plačilo. Kot miren in postrežljiv sosed je imel v nedeljo, 16. t. m., zelo lep pogreb. Nebeški Učenik pravi: »Čujte, ker ne veste ne dneva, ne ure!«

Št. Tomaž. (Najden denar.) Slučajno je v pondeljek dne 17. t. m. popoldne ob 2. uri našla kuharica Ana Kralj pred župniščem pri vhodu na pokopališče denar. Ležal je na trati v velikem že umazanem zavitku. V zavitku so bile bukvice od »Hranilnice v Št. Tomažu« zapisane na Ivana Sommerja po dom. Rožana v Rogarji vasi, z vlogo 355 K 29 vin. V bukvicah pa je bil vložen gotov denar v bankovcih in sicer 5900 K (pet komadov po 1000 K in devet komadov po 100 K). Ta papirnat denar je bil že zelo poškodovan vsled vlažnosti, ali trohnobe; kdo ve, kje je denar prej ležal! V bukvicah je bil še listek s številkami 5932 K 72 vin. Bil je poklican orožnik iz Škofjega dvora, kateremu se je vse izročilo. — Ta denar gotovo sliši posestniku Rožanu v Rogarji vasi. Kajti sredi julija t. l. so mu bile ukradene hranilne bukvice. Denar, ki je bil naložen v Celovcu pri koroški »Sparkasi« je bil ves vzdignjen. Iskali so, povpraševali — vse zastoj. Po tatu nobene sledi. Užaljen je bil kmet Rožan. Pa glej po teku 4 mesecev naenkrat se denar najde pred župniščem. Kdo ga je tjakaj prinesel in položil? Morebiti bomo to kmalu izvedeli! Nič ni tak skrito, da bi ne bilo kdaj očito! Okradeni posestnik je zopet vesel, rekel je drugi dan, ko se je denar našel, da je to bila prva noč od julija semkaj, kar je zopet dobro spal.

Prevalje Zadnjo soboto dne 22. listopada da smo praznovali kolavdajico novega prevaljskega župnišča. Vsak, ki je videl ali stanoval v prevaljskem župnišču, ve, da je bila zidava novega potrebna; zaradi tega tudi noben pameten človek ne bo in se ne more zgražati, da se je zidalo. A zdaj ima prevaljska fara res župnišče, ki je njej in vsem faranom v čast. Stoji na istem mestu kakor staro. Komisija okrajnega glavarstva v Velikovcu se je vobče pohvalno izrazila nad zidavo hiše, ki je delo prevaljskega zidarskega mojstra Onorja Madile. Obenem je kolavdirala komisija tudi povečano in popravljeno pokopališče. Pri kosilu so bili zastopani poleg stavbenega komiteja z načelnikom g. Fr. Lahovnikom tudi večji davkoplačevalci in velerodni g. dvorni svetnik Maierhofer pl. Grünbihl, ki si je kot okrajni glavar velikovski stekel velike zasluge pri zidavi župnišča. Č. g. župnik Riepl se je spominjal vseh, ki so kaj pripomogli, da se je postavilo župnišče, posebno g. dvornega svetnika Maierhoferja, g. Franca Lahovnika, ki se je kot načelnik stavbenega komiteja veliko trudil, patrona opatije Št. Pavel in vseh faranov. — G. dvorni svetnik je v svojem govoru povdarjal, naj bi iz te hiše, ki je postavljena v čast božjo, izšlo veliko sreče in obilno božjega blagoslova!

Pliberk. (Zasluzeno imenovanje.) Tukajšnji nadgeomter gosp. Josip Gvaiz je bil imenovan nadgeomtrom v prvem razredu. — Gospod nadgeomter v zvestem in neumornem delovanju skrbi za blagor kmečkega prebivalstva, posebno v pliberškem okraju bolj kot marsikdo drugi! Da bi imel v prsih drugo srce, drugo mišljenje, že davno bi ga bilo doletelo to zaslužno odlikovanje. Naj bo velezaslužnemu gospodu v zadoščanje, da je isto vendarle dosegel kljub brezobzirnemu preganjanju od strani nasprotnikov. Slovensko ljudstvo — in gotovo tudi nemško, kar je poštenega — mu iskreno častita. Naj le še dolgo ostane med nami! Spoštovali ga bomo vedno bolj.

Žabnice. Letos je pa »vuštig« pri nas. Kar naprej imamo poroke. 12 jih je bilo. Nevest je še nekaj ostalo, pa je ženinov zmanjkalo. — Dne 24. novembra je bila zadnja »ohcet« g. Lakate po naši stari slovenski navadi. Prav lepo je bilo. Le škoda, da se stare lepe navade odpravljajo in hočejo biti

vsil bolj »nobel«. — Kot krona vsem porokam pa je bila v sredo dne 26. novembra zlata poroka pri dobro znani Ehrlichovi družini. Četudi trinajsta letos pri nas in v letu 1913., mislimo, da ne pomeni nesreče za nobenega. Saj mi vsem trinajstim voščimo: Na mnoga srečna leta!

Glinje. (Zopet volitve.) Kakor znano, smo pri zadnjih občinskih volitvah zmagali v prvem in drugem razredu, v tretjem pa so spravili nasprotniki z dvema glasovoma večine tri svoje v odbor; za enega našinca pa je odločil žreb. Proti tej volitvi so skovali boroveljski »Volksratovci«, njim na čelu Sodia Franc in župan Ogris pritožbo, v upanju, da ovržejo celo volitev in bi jim bila dana priložnost, še enkrat poizkusiti svojo srečo. Ali račun je bil brez krčmarja. Deželna vlada je namreč potrdila izvolitev v prvem in drugem razredu, razveljavila pa volitev tretjega razreda. S to razsodbo dala nam je priložnost, da popravimo, kar smo zadnjič zamudili, da gremo vsi voliti in jim odvzamemo še to, kar so si priborili s slučajno večino dveh glasov. Po navdušenju volilcev pa tudi lahko sklepamo, da se bo to zgodilo, to pa tembolj, ker so domači občani zadovoljni z gospodarstvom sedanjega odbora. Agitacija proti njemu je le iz Borovelj od znanih »Volksratovcev«, kateri imajo na strani par domačih nemškutarjev, kateri bi radi ustregli svojemu hrepenenju po županski časti. Zadnjič že smo izjavili, da se zopetne volitve ne bojimo. Le nekaj bi radi pripomnili. Ali bodo stroške, ki jih povzroči zopetna volitev, plačali tudi Borovčiči? Komisar od vlade ne pride zastoj, tiskovin tudi ne dobimo od boroveljskega župana, ampak si jih moramo kupiti sami. Gleda se pri občini na vsak krajcar, da se ne izda po nepotrebem; tukaj se pa nam napravljajo stroški, ki bi lahko izostali. Naj poravnajo take stroške tudi isti, kateri jih povzročijo. Boroveljskemu županu pa svetujemo, da rajši napravi doma red. Da tudi v Borovljah ni vse zlato, nam dokazuje to, da so izstopili — komaj da so bili izvoljeni — gg. davkar Hössl, dr. Maurer iz občinskega odbora. Namestnika učitelja Glaserja pa nitj mika ne vstopiti v istega, je rajši odklonil. Da, gospod Ogris! Pometite najprej pred svojim pragom, potem se vtikajte v druge občine. Mi bomo opravili brez Vas!

Borovlje. (Napredek.) V naši meščanski šoli so vprašali dekleta ali rajši telovadajo ali — plešejo. Večina se je izrekla za ples. Torej — plešemo. V deželnem dvorcu rešuje šolska enketa Steinwenderjev predlog, kako naj se predrugači poduk, da bi se mladina bolj vzgojila za delo; nam bodo pa vzgojili plesalke.

Pliberk. (Dobro se je končal) čas ženitovanja v naši fari. Zadnjo nedeljo so kar tri neveste vpregli v zakonski jarem. Po eno je prišel celo z Dunaja učitelj, da jo vzame »v svojo šolo«. Druga si je izbrala tesarja, da ji ne bo treba preveč skrbeti za zibelko, kadar bo treba. Tretji pa se menda hoče »lušno« voziti skoz življenje, — vzela je fijakerja. Vsem voščimo, da bi bile prav srečne.

Iskrena prošnja.

Bliža se zopet zima, mraz. Naši naši »Narodno šolo« obiskujoči otroci, ki potrebujejo za zimski čas obuvala in tople obleke, pa so povečini otroci ubogih starišev. V korist našim ubogim otrokom nameravamo tudi letos napraviti, in sicer na kvaterno sredo dne 17. decembra t. l., v naši šoli običajno božično slavnost. Obračamo se tedaj tudi letos zaupljivo do preblagih src slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj milo proseči da bi nam prihiteli v ta namen na pomoč z darovi v blagu, posebno pa v denarju. Ker pa je do naše slavnosti le kratek čas in ker imajo č. šolske sestre s prireditvijo darov za otroke zelo veliko posla, tedaj si usojamo dostaviti še ponižno prošnjo, da bi se nam blagovolili blagohotni darovi prav kmalo poslati. Za vso dobrotljivost se že v naprej zahvaljujemo in kličemo: Bog plačaj!

V Št. Rupertu pri Velikovcu, dne 18. novembra 1913.

Vodstvo »Narodne šole«.

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.**Prireditve.****Šmihel nad Pliberkom.**

Tukajšnje izobraževalno društvo je priredilo dne 16. t. m. svoj shod. Na dnevnem redu ste bili dve igri »Sanje« in »Pri gospodi«. Razven tega še govor. Igralo se je izborna, za kar se imamo zahvaliti vrlim igralcam ter č. g. kaplanu, kateri je mnogo pripomogel k sijajnemu uspehu. Posebno čestitamo g. kaplanu k znanstvenemu govoru. — Pričakujemo, da nam naše vrle moči kmalu zopet napravijo par veselih in zabavnih uric.

Dob pri Pliberku.

Poučno predavanje društva »Gorotan« se je minulo nedeljo vršilo pri Likebu v Dobu. Kljub temu, da se pravzaprav ni nič agitiralo za udeležbo, je bila udeležba impozantna, tako da so marsikateri ukaželjni ljudje pred hišnimi duri sledili zanimivi snovi, ki sta si jo izvolila govornika. Gospod učitelj Hren nam je v prav izbranih besedah povedal, kako naj vzgajamo mladino, da ostane trdna v verskem in narodnem oziru, kako se naj poučuje glede vpliva alkohola in mnogo več. Vsak je z zanimanjem sledil njegovim besedam in povsod so mu pritrjevali, tudi tam, kjer so bili ljudje znatno poprej drugega prepričanja. — Drugi govornik, žvabeški učitelj nam je pokazal, katero pot moramo hoditi v sadjereji. Zlasti se je opazilo pri lepem številu gospodinj in deklet, ki so bile navzoče, da bi tudi priprosto kmetko dekle bilo rado deležno več taktičnega pouka. Gotovo se bo to še zgodilo ako se bo osnovalo za našo celo okolico sadjarsko društvo, kakor se namerava. Reči moram, da lepšega zborovanja ne moremo nikjer pričakovati.

Društvena naznanila.

Libučje. Živinorejska zadruga za Libučje in okolico, r. z. z. o. p. vabi vse svoje združnike na izredni občni zbor, ki se ima vršiti v nedeljo, dne 30. novembra t. l. popoldne ob 2. uri pri Železniku v Libučah po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo načelstva. 2. Posvetovanje in sklepanje o nadaljnjem upravljanju in oskrbovanju Štibarjevega. 3. Slučajnosti. — Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši na istem mestu in po istem dnevnem redu čez pol ure drug občni zbor, kateri bo brezpogojno sklepal.

Načelstvo.

Dobrlavas. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi dne 8. decembra po blagoslovu v Narodnem domu mesečno zborovanje. Spored: Govor in igra »Kmet Herod«; govornik pride iz Celovca. — Odbor.

Pliberško izobraževalno društvo hoče jemati slovo — od jubilejnega leta. Na praznik Marije Brezmadežne dne 8. decembra pristopijo člani in članice po tihi sv. maši skupno k sv. obhajilu. Popoldne po blagoslovu pa gremo gledat v »Narodni dom« preganjanje in trpljenje prvih kristjanov, ki se bo predstavljalo v krasnih skioptičnih slikah. Ne samo člane, ampak vse prijatelje društva vabi k obilni udeležbi — odbor.

Djekše. Na prvo adventno nedeljo priredi naše izobraževalno društvo shod, ki se bo vršil po drugi službi božji pri Kočmarju. Na shodu bodo govorili gospod župnik Poljanec o gospodarskih zadevah s posebnim ozirom na naše krajevne razmere. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Črna. Skupina J. S. Z. v Črni ima v nedeljo dne 30. t. m. po drugem sv. opravilu občni zbor v gornjih prostorih gostilne »pri Drogeniku«. Vsi člani so vabljeni, da se udeležijo. — Odbor.

Želinje pri Velikovcu. Gospodarski shod priredi izobraževalno društvo na praznik Device Marije 8. decembra dopoldne po sv. maši na Želinjah. Govoril bo č. g. Poljanec o živinoreji, o umetnem gnojenju, travnikih itd. Gospodarji, gospodinje in posli, pridite poslušat izvrstnega poljedelca in znanega govornika!

Seja S. K. S. Z. se vrši v četrtek dne 4. decembra ob pol 2. uri popoldne v hotelu Trabesinger v Celovcu. Vabljen ožji in širši odbor in zastopniki društev.

Slovensko krščansko-socialno delavsko društvo v Celovcu priredi svoje redno mesečno zborovanje v soboto 6. decembra ob 8. uri zvečer v hotelu Trabesinger. Vsi udje

in prijatelji društva prijazno vabljeni. — Odbor.

Ženski shod v Zahomcu. Slovenska krščansko-socialna zveza priredi v nedeljo dne 7. decembra ob 3. uri popoldne v Zahomcu pri Zilski Bistrici pri Hrepcu ženski shod. Žene in dekleta, udeležite se v prav obilnem številu.

Odbor društva »Sveta vojska« v Celovcu ima v ponedeljek dne 1. decembra t. l. ob 8. uri zvečer sejo v mali dvorani pri Trabesingerju. Razen odbornikov in odbornic so vladno vabljeni k seji tudi drugi prijatelji in pospeševalci zmernostnega gibanja. Na dnevnem redu je poročilo o zadnji seji »Zveznega vodstva« Svete vojske in načrt za bodoče delovanje »Svete vojske« na Koroškem. Zunanji bojevniki lahko pošljejo svoje nasvete in predloge pismenim potom, za kar jim bomo zelo hvaležni. Za odbor: dr. Rožič.

Št. Lipš. Slovensko izobraževalno društvo priredi na prvo adventno nedeljo popoldne ob 3. uri »Pri škofu« v Starivasi shod s poučnimi govori.

Cerkvene vesti.

Župnik Jakob Knaflič †. V nedeljo dne 23. novembra zvečer je umrl v Ločah pri Beljaku tamošnji župnik, preč gosp. kn. šk. duhovni svetovalec Jakob Knaflič, star 73 let. Rajni je bil rojen dne 26. aprila 1841. v Zgornjih Gorjah pri Bledu. Med duhovnimi sobratji je bil znan kot izboren veroučitelj. Mnogo zaslug si je pridobil za posojilničarstvo na Koroškem ter je bil eden izmed prvih, ki so orali na tem polju. N. p. v m.!

Sestanek sodalitete. Prihodnji četrtek ima Sodalitas Ss. Cordis Jesu svoj mesečni sestanek v Celovcu ob pol drugi uri.

Djekše. Pobožnost svetega leta se bo pri nas obhajala s slovesno tridnevno dne 6., 7. in 8. decembra. Vse tri dni je po dvojna služba božja, prva zjutraj ob šestih, svitna, in druga ob devetih. Vse tri dni se bo pridno spovedovalo. Bosta vedno dva spovednika, ker pridejo pomagat g. S m o d e j iz Celovca. Porabite vsi domačini in sosedi to lepo ugodno priliko. Ta spoved za odpustke svetega leta je obenem tudi adventna spoved. Pridite! Obilne so milosti svetega leta, katero je za marsikaterega zadnje v njegovem življenju.

Za provizorja župnije Loče je imenovan g. dr. Lučovník, župnik v Štebnu.

Prestavljeni so gg.: kaplan Andrej Pirker iz Irschena kot provizor na Koko, Jožef Sandler iz Meiseldinga kot administrator v Himmelberg, provizor Jan. Hofstätter iz Mareina kot provizor v Grades, provizor Lamprecht Janez iz Flattach kot kaplan v Irschen.

Obolela sta g. dekan Schreiner v Himmelbergu in župnik Jožef Schinitz v Reichenau.

Razpisana je župnija Loče do 4. januarja 1914.

Književnost.

Književno društvo sv. Jeronima v Zagrebu je koroškim članom že poslalo svoj književni dar za leto 1913., ki ga dobe pri podpisnem poverjeniku za Koroško. — Prejeli smo: 1. Danica za godinu 1914, 2. Zdravo Tijelo Isusovo (molitvenik, vezan); 3. Mljekarstvo; 4. Melem na rane (praktična sociologija); 5. Svetojeronimski Zabavnik. — Istočasno se prične priiglaševanje novih članov za leto 1914., ki traja do Velike noči. Članarina znaša kot doslej: za letnike po 1 K, za dosmrtnike po 10 K enkrat za vselej. Za upravne stroške in poštnino plača še vsak član posebej 20 vin. letno.

Peregrin Vunček.

Koledar Slov. Kmečke Zveze za štajersko l. 1914. I. letnik. 264 listov žepne oblike, v platno vezan; cena 1 K 50 vin. s poštnino vred. Zares veseli smo te knjižice; ž njo dobi naš kmet nekaj zelo praktičnega in koristnega ter za čim najnižjo ceno v roke. Poglejmo si vsebino! Koledarju, poštnim določbam kolkovnim lestvicam in podatkom ljudskega štetja 1910 v naši državi s posebnim ozirom na Jugoslovane in Slovenski Štajer, sledijo: Razpredelnica, po koji se pri domačih živalih določi konec brejosti, razpredelnica za preračunavanje kubične vsebine debel in hlodov na podlagi dolžine in

srednjega premera debel, razpredelnica za preračunavanje starih mer v nove in naopak. Članek »Naše organizacije« daje kratak in poučen pregled vseh slovenskih in posebe slovenještajerskih narodnih društev, ki delujejo v povzdigo našega ljudstva; pridejan je nauk »Za mlade politike« kako je pripravljati shode in jih voditi. Sled mu 4 spisi strogo kmetij. vsebine in za našega kmeta največje važnosti; prvi opisuje one vrste jabolok in hrušk, ki jih je po dosedanjih izkušnjah najbolj priporočati, drugi navaja najbolj priporočljive trsne vrste, tretji daje temeljit pouk o kolobarjenju, v četrtem pa izvemo o močnih krmilih, katerega pomena so in katera je njih prava vrednost z ozirom na hranilnost. Konec koledarja tvori oddelek za kmetijsko knjigovodstvo; tu imamo razpredelnico za prejemke in izdatke, za delavski zapisnik in prazne liste za beležke. Koledar Kmečke Zveze priporočamo našim kmetovalcem najtopleje. Naroča se v tiskarini sv. Cirila v Mariboru.

Sirup s sidrom Sarsaparillae

compos.

Zdravilo za čiščenje krvi. Steklenica K 360 in 750.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.**Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom****Bolečine odpravljajoče mazilo**

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd. — Steklenica K — 80, 1.40 in 2.—

ZVEPLENO MAZILO S SIDROM

lajša srbenje pri lišajih itd. — Lonček K 1.—

Dobiva se skorn v vseh lekarnah ali naravnost v

Dr. Richterjevi lekarni, Pri zlatem levu!

Praga I, El zabelina c-sta 5.

Loterijske številke.

Trst, 19. novembra: 85 17 54 81 90
 Dunaj, 22. novembra: 13 54 7 34 43

Tržne cene v Celovcu

20. novembra 1913 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
	K	v	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	19	—	20	50
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	20	57	—	10
Oves	15	50	16	90
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	38	9
Turščica	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	4	50	5	40
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	8	80	11	—
„ kisló	7	50	9	30
Slama	5	40	7	—
Zelnate glave po 100 kos.	6	—	8	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—

Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	40
Sur. maslo (putar), 1	2	60	4	—
Slanina (špeh), pov. 1	2	10	2	30
„ „ sur. 1	2	—	2	20
Svinjska mast 1	2	—	2	40
Jajca, 1 par	—	20	—	27
Piščeta, 1 par	2	80	3	60
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60
30 „ „ mehka, „	2	60	3	20

Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
	od	do	od	do	od	do	
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitane	—	—	146	148	180	—	6
„ za vožnjo	450	560	—	—	—	—	14
Junci	360	—	—	—	—	—	2
Krave	180	420	70	76	—	—	66
Telice	300	—	—	—	—	—	3
Svinje, pitane	—	—	—	—	140	150	57
Praseta, plemena	16	62	—	—	—	—	300
Ovce	—	—	—	—	—	—	—
Koze	—	—	—	—	—	—	—

Voščene sveče prve vrste, zajamčeno čiste in mirno gorljive, voščene zvitke, bele in pisane, voščeno sestavino, kakor tudi stearinove sveče, kadijo, oglje za kadijnice, olje in stenje za večno luč priporočajo specialna trgovina sveč **Franz Siebert, Stauderhaus, Celovec.**

Zopet popravimo zelo lahko prehlajenje, če tesnobnim prsim, ščegetanju v pljučih, obloženemu grlu napravimo olajšavo; zato je zelo primerno grgranje z zeliščnim esenc-fluidom z zn. „Elza-fluid“, ki lušči sliz, lajša kašelj, od ravlja bolečine. 12 steklenic odpošilja franko za 5 kron lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elzatr. 67, Hrvatsko. Ravnotam se naročajo lahko tudi Fellerjeve, nalahko odvajajoče rabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice“. 6 škatlic za 4 krone franko. — Obe domači zdravili moremo čitateljem najhotele priporočati.

Pletilni stroj (Wederman), še malo rabljen, dobro ohranjen, je naprodaj po znižani ceni. Franc Kapus, mežnar, Bilčevs, p. Bistrica v Rožu.

Posestvo obsega 12½ orala, od tega 3½ orala ravnega polja v celoti pred hišo vidno, sadni vrt, drva za hišo dovolj iz gozda, planinska in srenjska paša, vodna pravica, 3 glave živine, gospodarske potrebščine in žetev je zaradi odpotovanja do srede decembra po dogovoru prav po ceni proti gotovini **na prodaj**. — **Steinhauer**, posestnik, pošta Ledenice, Koroško.

Vaš revmalizem, prolin in Vaše ozebline

ginejo hitro, ako uporabite

od zdravniških avtoritet priporočeni

CONTRHEUMAN

Pomirjuje in lajša bolečine, izsesava oteklino v členih, pospešuje njihovo gibljivost, odstranjuje neprijetno boleče srbenje ozeblin in preseneča z učinkovanjem pri utiranju, masaži in obkladkih. 1 tuba 1 krono.

Izdelovanje in glavna zaloga

LEKARNA B. FRAGNER-ja,

c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga III-203

Proti predplačilu:

K 1-50, pošilja se 1 tuba

„ 5- „ „ 5 tub

„ 9- „ „ 10 „

franko.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca.

Zaloga v lekarnah.

Resna ženitna ponudba.

Mladenič, star 29 let, iz dobre hiše, ki ima 4000 K gotovine, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo, ki bi imela gostilno ali kovačijo. Resne ponudbe naj se pošljejo s sliko pod šifro: „Srečna bodočnost 100“ do 30. t. m. na upravo „Mira“ v Celovcu. Tajnost zamčena.

Služba cerkvenika in organista

pri Sv. Jurju na Strmecu ostane razpisana do 1. januarja 1914. — Cerkvnik dobi brezplačno v našem gostilno. Dopisi naj se naslovijo na župnijski urad na Strmecu, pošta Vrba.

Vsake vrste

železje,

orodje in kuhinjsko

posodje, zlasti potrebščine za zimski čas se najbolje kupuje v

trgovini železja, „pri zlati kosi“

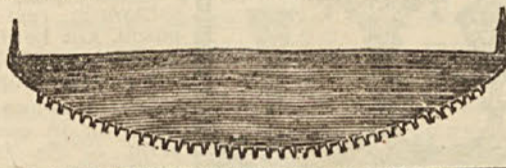
J. B. HAFNER

CELOVEC

Paradelsergasse 3 (zraven gostilne pri „Tigru“).

Nizke cene.

Prijazna (slovenska) postrežba.

Išče se organist, ki bi opravljal

službo organista

čez zimo (od decembra do aprila) pri župnijski cerkvi sv. Miklavža v Gorenčah, p. Ruda.

Dušljivi in krčeviti kašelj odstrani hitro

THYMOMEL SCILLAE,

sredstvo, ki omehčuje, lušči sliz, zdravi lahki in oslovski kašelj, varuje pred vsakim obolenjem dihalnih organov olajšuje pri naduhi in ugodno učinkuje pri otrocih in odraslih. Od zdravniških avtoritet mnogokrat izkušen in priporočen.

Steklenica 2 K 20 vin. Po pošti pr. ti predpla. lu 2 K 90 v 1 ste lenica, 7 K 3 ste klenice, 20 K 10 steklen e. pošilja se franko. Ne dajte si usiliti potvorov!

Izdelovanje in glavna zaloga v

lekarni B. FRAGNER-ja

c. kr. dvorni dobavitelj, PRAGA III.—203.

Pozor na ime izdelka!

Pozor na varšiveno znamko!

Važen oglas „Slovenske Straže“. Čitajte! Čitajte!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti le s srečko!

Turška srečka

400.000

je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka

ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov.

ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja,

ker znaša mesečni obrok samo 4 krone 75 vinarjev, in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. decembra 1913!

1 turška srečka in 1 srečka italijanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 R. Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana 7.

Sprejmejo se marljivi sotrudniki pod ugodnimi pogoji.

Senzacionalno!

Čujte!

Občudovanja vredno!

Za samo K 4.80.

1 krasna Erika-srebrna-remontoir-ura za gospode, 1 amer. double- verižica, nerazločljiva od pravega zlata, 1 solidna žepna vžigalnica iz niklja, s 6 rezervnimi kameni, za več let dovolj. Remontoir-ura v krasnem giloširanem okrovu, z neuničljivim kolesjem, gre izborno, triletno pismeno jamstvo. Vse tri reči, 5 krat toliko vredne, za samo K 4.80. — Če naročite 5 takih garnitur, dobite eno garnituro popolnoma zastonj kot darilo za trud. Neugajajoče blago se zamenja ali vrne denar. Naročite takoj, ker je zaloga omejena. — Švicarski eksport ur na debelo **JURIJ LOHBERGER, Dunaj, VII. 91, Kaisersstraße 89.**

(Vpisana varšivena znamka.)

„Zvezdna znamka“

Thomasova moka

„Zvezdna znamka“

kot dobro izkazano in ceno fosforovokislo gnojilo za

travnike, pašnike in klajna polja.

Tudi ozimni setvi, po nobeni ali samo hlevni gnojitvi, se uspešno pognoji površno s

Thomasovo moko.

Thomasova moka „Zvezdna znamka“ zajamčeno čisto in polnovredno blago, se vsekdar točno razpošilja v plombiranih vrečah z označo vsebine in varšiveno znamko. Dobiva se v vseh po lepakih „Zvezdne znamke“ označenih prodajalnah ali pa v

Tovarnah Thomasovih fosfatov

D. z o. z.

Oe. III. 300.

Berolin W.

Svarimo pred manjvrednimi izdelki.

Knjigoveznica Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Delo trpežno in okusno.

Vetrinjsko obmestje (Viktringerring) 26

Cene zmerne.

opremljena z najnovjšimi stroji z električnim nagonom

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela od preproste do najfine še izpeljave.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Hišica blizu letovišča

s tremi lepimi sobami, kuhinjo, shrambo in kletjo, z gospodarskim poslopjem, kuhinjskim in sadnim vrtom ter zemljišči se da takoj v najem. Pripravno tudi za penzionista kateregakoli stanu. — Več pove župni urad Javorje, p. Črna, Korosko.

Kako se
pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduho popolnoma izleči, razodenem vsakomur zastoj. Pošljite frankiran ovitek z naslovom za odgovor na gospo Kryzek, Vršovice pri Pragi (Češko).

Varujte svoj želodec

da ne bo prepozno.

— Priznana domača zdravilo iz učinkovitih zeliščnih snovi, skrbno pripravljeno, ki poživlja, pospešuje in ureja prebavljanje in tek do jedi pospešuje ter učinkuje mirno in brezbolestno čiščenje in tako odstranjuje posledice nezmernosti, pogošene diete, prehlajenja in neprijetne žapeke, n. pr. gorečico, napihovanje, povzročeno s preobilno kislino, krčne bolečine pomiruje in odstranjuje, je

Dr. ROSE BALZAM za želodec

iz lekarne B. Fragnerja. Glavna zal. v lekarni B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobivatelj

„Pri črnem orlu“, Praga, Mala Strana št. 203, vogel Nerudove ulice.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

1 velika steklenica 2 K, 1 mala steklenica 1 K; po pošti proti predplačilu K 1.50 za malo steklenico, K 2.80 za veliko steklenico, za K 4.70 se pošljejo 2 veliki steklenici, za K 8 se pošljejo 4 velike steklenice, za K 22 pa 14 vel. stekl. na vse postaje Avstro-Ogrske.

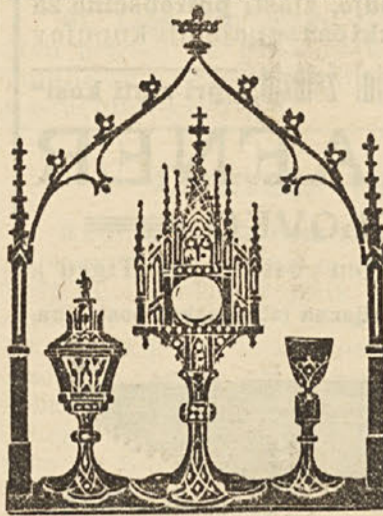
Zaloga v lekarnah po vsej Avstriji.

SVARILO! Vsi deli zavoja so opremljeni z varstveno znamko

! 500 kron !

Vam plačam, če moj uničevalec korenin „Ria-Balsam“ ne odstrani brez bolečin Vasih kurjih ožes, bradavic, trde kože v treh dneh. Cena lončku z jamčujoč m. pismom 1 K. Kemeny, Kaschau (Kassa), 1., poštni predal (12 829) Ogrsko.

Mehlhoferjev naslednik

Emerih Waidbacher Celovec,

Burggasse 12

se priporoča prečistiti duhovščini za izdelovanje vseh cerkvenih reči in posod, kot kelihov, monstranc, lestenecv itd. Stare reči se z jamstvom nanovo pozlatijo in posrebrjo. — Na željo ceniki na vpogled.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in opremi, tudi v bogati opremi, dobro blago in poceni.

Plašči za cerkvenika in ministrante, ovratni plaščki in štole zelo ceno.

Šmizete v različnih oblikah od 1 K naprej. — Komplet z ovratnim trakom od K 2.— do K 2.80, kakršen je izdelek.

Bireti v vsakršni obsežnosti po K 3.80, K 4.—, K 4.80.

Rožaste svetilke za večno luč za patentovani steni.

Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da boste stalen odjemalec

oddelka za paramente, knjigarne in trgovine Jožefovega društva v Celovcu.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsové

v Novém Hradku p. Mot. č. 210 (v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—3 m dolgih odrezkov cečila, kanafara, fianele, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, tu il polovica zavaja za 9. ozir. 10 K. Biago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci! Vzorca biaga zastoj in franko.

Najsolidnejši dobavni vir.

40 metrov dobrih ostankov za obleko K 18.—
40 „ izvrstnih zimskih ostankov „ 20.—
30 „ modn. ostankov za obleko „ 18.—
6 komadov prav velikih rjuh . . . „ 10.—
100 „ prima žepnih robcev . . . „ 13.—
1 tucat dobrih brisalk „ 2.90
1 „ prav težkih brisalk „ 4.80
10 komadov toplih zimskih prtov . . . „ 5.—

Adolf Zucker v Piznu št. 508 (Lesko).

Razpošilja se po povzetju. Neugajajoče v zamem vsak čas nazaj. Vzorca se ne pošiljajo. Najboljši založnik za trgovce, krošnjarje in sejmarje.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki, Celje 308. Vzorca in cenik čez tisoč stvari s slikami poštnine prosto.

Alfa

Pozornost

vzbujajo povsod novi

Alfa brzoparilnik

s patentovano kurjavo, patentovano varnostno zaklopko in gumijevo cevjo za segrevanje vode in kuhanje žganja. Popolnoma iz kovanega železa! Večletna trpežnost! Obsirni ceniki pošiljajo se vsakemu brezplačno!

Delniška družba Alfa Separator,
Dunaj XI./3.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na knjižice se obrestujejo po **4 3/4 0/0** od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitulske kavcije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljeta, Tr tu, Sarajevu, Goriot, Celju in ekspozitura v Gradažnu.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

proti 30 dnevni odgovodi po **5 0/0** proti 60 dnevni odgovodi po **5 1/2 0/0**